

**Аналіз результатів проведеного опитування
випускників магістерської освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Мова і література (англійська))»**

На факультеті філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету було проведено анкетування серед здобувачів випускних курсів магістерської освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська))» (далі – респонденти) щодо їх намірів подальшого навчання або працевлаштування, участі у позанавчальній діяльності в університеті, задоволення навчанням та здобуттям знань та навичок. Анкета складалася з 42 запитань.

На перше запитання 94% респондентів відповіли, що вони мають другий (магістерський) рівень вищої освіти, 6% мають третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти.

За освітньою програмою «Середня освіта (Мова і література (англійська))» навчається 63,2% респондентів, 26,3% навчаються за освітньою програмою «Журналістика», 10,5 % – за освітньою програмою «Філологія».

Дуже задоволені своєю бакалаврською освітою 57,9% опитуваних, 42,1% частково задоволені.

Аналізуючи відповідь на третє запитання «Думаючи про весь свій досвід навчання у БДПУ, наскільки Ви задоволені кожним із зазначеного нижче?», маємо наступні результати:

рівень інтелектуального підйому в кампусі: «дуже задоволені» – 55%, «в цілому задоволені» – 35%, «в цілому незадоволені» – 5%, «дуже незадоволені» – 5%;

загальна якість навчання: «дуже задоволені» – 57,8%, «в цілому задоволені» – 36,8%, «дуже незадоволені» – 5,2%;

можливості брати участь у позанавчальних заходах: «дуже задоволені» – 63,3%, «в цілому задоволені» – 31,5%, «дуже незадоволені» – 5,2%;

соціальне життя в кампусі: «дуже задоволені» – 50%, «в цілому задоволені» – 35%, «в цілому незадоволені» – 10%, «дуже незадоволені» – 5%;

можливості для особистого зростання та розвитку: «дуже задоволені» – 57,8%, «в цілому задоволені» – 31,5%, «в цілому незадоволені» – 5,2%, «дуже незадоволені» – 5,2%.

73,7% респондентів на запитання «Чи рекомендували б Ви старшокласнику, який нагадує Вас у цьому віці (той самий досвід, здібності, інтереси та темперамент), вступати до БДПУ?» вибрали відповідь «безперечно, так», 15,8% респондентів відповіли «ймовірно», 10,5% відповіли «можливо».

Щодо відповіді на запитання «Думаючи про весь свій досвід навчання в БДПУ, наскільки Ви задоволені кожним із зазначеного нижче?» респонденти зазначили наступне:

доступність викладачів надання консультацій: «дуже задоволені» – 60%, «в цілому задоволені» – 40 %;

доступність викладачів поза освітнім процесом: «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 36,9 %;

можливість брати участь у дослідженнях разом з викладачам: «дуже задоволені» - 55 %, «в цілому задоволені» - 40 %, «в цілому незадоволені» - 5%;

Проаналізувавши відповіді на запитання «Будучи студентом, чи брали Ви участь у чомусь із зазначеного нижче?», маємо наступні результати:

проведенні дослідження разом з викладачем: 1) участь у проведенні дослідження разом з викладачем: «так» – 47,3 %, «ні» – 52,7 %; 2) інший дослідницький досвід: «так» – 47,3 %, «ні» – 52,7 %; 3) опублікував і презентував тези доповідей разом з викладачем, наукову статтю в університеті: «так» – 47,3 %, «ні» – 52,7 %.

самостійне дослідження: 1) опублікував і презентував тези доповідей, наукову статтю поза межами університету: «так» – 36,8 %, «ні» – 63,2 %; 2) самостійне дослідження: «так» – 68,4 %, «ні» – 31,6 %; 3) дослідження поза університетом в Україні: «так» – 26,3 %, «ні» – 73,4 %;

стажування в Україні - дослідження поза університетом в Україні: «так» – 38,6 %, «ні» – 61,4 %;

волонтерська діяльність: стажування за кордоном: «так» – 21 %, «ні» – 79 %; волонтерська діяльність: «так» – 36,8 %, «ні» – 63,2 %; інший міжнародний досвід: «так» – 38,6 %, «ні» – 61,4 %.

Далі студентам було запропоновано оцінити наскільки вони були задоволені своїм досвідом. Відповіді розподілилися наступним чином:

- проведенні дослідження разом з викладачем: 1) участь у дослідженні разом з викладачем «дуже задоволені» – 50 %, «в цілому задоволені» – 40 %, «в цілому незадоволені» – 10 %; 2) інший дослідницький досвід – «дуже задоволені» – 30%, «в цілому задоволені» - 50 %, «в цілому незадоволені» – 20 %;

- опублікував тези доповідей, наукову статтю в університеті – «дуже задоволені» – 36,8 %, «в цілому задоволені» – 52,6 %, «в цілому незадоволені» – 10,6 %;

- опублікував тези доповідей, наукову статтю поза межами університету – «дуже задоволені» – 40 %, «в цілому задоволені» – 45%, «в цілому незадоволені» – 15 %;

- самостійне дослідження – «дуже задоволені» – 26,3 %, «в цілому задоволені» – 63,1 %, «в цілому незадоволені» – 10,3 %;

- дослідження поза університетом в Україні – «дуже задоволені» – 26,3 %, «в цілому задоволені» – 52,6 %, «в цілому незадоволені» – 15,7 %, «дуже незадоволені» – 5,4 %;

- стажування в Україні – «дуже задоволені» - 36,8 %, «в цілому задоволені» - 42,1 %, «в цілому незадоволені» - 15,7 %, «дуже незадоволені» - 5,4 %;

- стажування за кордоном – «дуже задоволені» - 26,3 %, «в цілому задоволені» - 57,8 %, «в цілому незадоволені» - 10,5 %, «дуже незадоволені» - 5,4 %;

- волонтерська діяльність – «дуже задоволені» - 36,8 %, «в цілому задоволені» - 52,6 %, «в цілому незадоволені» - 10,6 %;

- інший міжнародний досвід - «дуже задоволені» - 36,8 %, «в цілому задоволені» - 52,6 %, «в цілому незадоволені» - 10,6 %.

73,7% респондентів відповіли, що вони дуже задоволені своєю спеціальністю, 27,3 % відповіли, що вони цілком задоволені своєю спеціальністю.

На запитання «Наскільки Ви задоволені кожним із зазначених нижче аспектів Вашої спеціальності?» відповіді розподілилися наступним чином:

якість викладання - «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 36,9 %;

якість надання консультацій викладачами: «дуже задоволені» - 52,6 %, «в цілому задоволені» - 42,1 %, «в цілому незадоволені» - 5,3 %;

готовність викладачів допомогти поза межами аудиторії - «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 5,4 %;

наявність курсів, які б Ви хотіли пройти - «дуже задоволені» - 47,3 %, «в цілому задоволені» - 42,1 %, «в цілому незадоволені» - 5,2 %, «дуже незадоволені» - 5,2 %;

рівень інтелектуального підйому - «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 5,4 %;

кар'єрні можливості, пов'язані з цією спеціальністю - «дуже задоволені» - 57,8 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 5,2 %, «дуже незадоволені» - 5,2 %;

допомога з боку куратора або іншого членів академічної спільноти - «дуже задоволені» 68,4 - %, «в цілому задоволені» - 26,3 %, «в цілому незадоволені» - 5,3 %;

можливості для активного навчання (наприклад, дискусії на занятті, роздуми, тематичні дослідження тощо) «дуже задоволені» - 68,4 %, «в цілому задоволені» - 26,3 %, «в цілому незадоволені» - 5,3 %.

На наступне запитання про те, наскільки респонденти задоволені університетським життям, респонденти зазначили наступне:

відчуття університетської єдності – «дуже задоволені» - 73,6 %, «в цілому задоволені» - 15,7 %, «в цілому незадоволені» - 10,7 %;

відчуття єдності там, де ви живете – «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 26,3 %, «в цілому незадоволені» - 10,6 %;

сприятливі умови для студентів, які належать до расових/етнічних меншин в університеті – «дуже задоволені» - 68,4 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 0,1 %;

ступінь етнічної / расової різноманітності кампуса – «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, ; «дуже незадоволені» - 5,4 %;

почуття безпеки в кампусі – «дуже задоволені» - 63,1 %, «в цілому задоволені» - 36,9 %;

мікроклімат у студентському містечку для таких студентів, як Ви (наприклад, студентів, які поділяють вашу расову приналежність, сексуальну орієнтацію, політичні погляди, релігійні переконання тощо) – «дуже задоволені» - 68,4 %, «в цілому задоволені» - 21 %, «в цілому незадоволені» - 10,6 %.

Щодо питання про участь респондентів в позакласних заходах 21,5 % зазначили, що брали активну участь в студентських публікаціях, 10,5 % брали участь у спортивних змаганнях, 10,5 % відвідували академічні клуби, почесні товариства або професійні організації, 5,3 % були учасниками музично-

театральних колективів, 5,3 % активно займалися волонтерською діяльністю, 5,3 % були членами студентського самоврядування, 42,1 % опитуваних не брали участь у нічому із зазначеного нижче.

42,1 % респондентів абсолютно згодні з твердженням: «Мені вдалося знайти баланс між моїм навчанням та життям поза навчанням», а 57,9 % відповіли, що вони погоджуються.

На наступне питання «Будучи студентами, чи брали ви участь у чомусь із зазначеного нижче?» наші респонденти відповіли таким чином:

- програма або семінар з культурної/расової обізнаності: «так» - 15,7 %, «ні» – 84,3 %;

- семінар або практикум щодо протидії сексуальним домаганням: «так» - 15,7 %, «ні» – 84,3 %;

- семінар або практикум, присвячений тому, як взаємодіяти з людьми з різним соціальним, культурним, освітнім досвідом: «так» - 36,8 %, «ні» – 63,2 %.

Далі студентам було запропоновано відповісти на запитання «Наскільки Ви задоволені кожною із зазначених послуг та зручностей університету?». Відповіді розділилися наступним чином:

- реагування адміністрації на проблеми студентів: «дуже задоволені» - 57,8 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 10,7 %;

- спортивно-оздоровчі заклади: «дуже задоволені» - 47,3 %, «в цілому задоволені» - 42,1 %, «в цілому незадоволені» - 5,3 %, «дуже незадоволені» - 5,3 %;

- послуги харчування: «дуже задоволені» - 57,8 %, «в цілому задоволені» - 26,3 %, «в цілому незадоволені» - 10,5 %, «дуже незадоволені» - 5,4 %;

- бібліотека та інформаційні ресурси: «дуже задоволені» - 57,8 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 10,7 %;

- послуги психологічного консультування: «дуже задоволені» - 57,8 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 10,7 %;

- служба охорони здоров'я студентів (крім консультування): «дуже задоволені» - 57,8 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 10,7 %;

- студентські житлові приміщення: 57,8 %, «в цілому задоволені» - 26,3 %, «в цілому незадоволені» - 10,5 %, «дуже незадоволені» - 5,4 %;

- служби для студентів з особливими потребами: «дуже задоволені» - 52,6 %, «в цілому задоволені» - 31,5 %, «в цілому незадоволені» - 10,5 %, «дуже незадоволені» - 5,4 %;

- послуги з переробки відходів та компостування: «дуже задоволені» - 47,3 %, «в цілому задоволені» - 36,8 %, «в цілому незадоволені» - 5,2 %, «дуже незадоволені» - 10,5 %.

У наступному запитанні респондентам було запропоновано поділитися планами на цю осінь та повідомити про бажаний план, позначивши все, що застосовується. 100% студенти зазначили, що збираються працювати повний робочий день (включаючи самозайнятість), 21,1% збираються допомагати родині або займатися іншим видом допомоги, 5,3% - працювати за сумісництвом, 5,3% подорожувати або просто витратити час на себе.

73,3% респондентів наступної осені планують жити в Україні, 5,3% планують жити за її межами, 21,1% респондентів не впевнені в своєму виборі.

Відповіді на запитання «Що з наведеного найкраще характеризує поточний стан ваших планів працевлаштування на наступний рік?» розподілилися наступним чином: 68,4% збираються прийняти запрошення на роботу, 26,3% планують бути самозайнятими, 5,3% будуть розглядати одну або декілька конкретних пропозицій.

На запитання щодо того, ким респонденти збираються працювати восени після закінчення БДПУ, студенти визначилися наступним чином:

78,9% збираються працювати учителем закладу загальної середньої освіти, 10,5% збираються працювати викладачем закладу вищої освіти, 5,3% планують працювати перекладачем, 5,3% вказали «інше».

Наступне запитання стосувалося того, що найкраще характеризує тип організації, в якій респонденти будуть працювати або сподіваєтесь працювати цієї осені. 73,7% респондентів сподіваєтесь працювати в освіті, середній освіті, 15,8% сподіваються працювати в інших закладах освіти, 5,3% збираються присвятити себе видавництву (друкованому або інтернет), 5,3% збираються працювати в науковій установі.

Щодо поточного стану освітніх планів на осінь, 84,2% респондентів зазначили, що вони не збираються продовжувати навчання, 15,8% мають декілька пропозицій щодо вступу на навчання.

57,9% респондентів будуть здобувати інший ступінь магістра наступного року, 31,6% планують здобувати ступінь магістра за спеціальністю середня освіта (англійська мова і література), 5,3% планують здобувати ступінь доктора філософії (порівняльне літературознавство), 5,3% - інший ступінь доктора філософії.

Наступне запитання було стосовно того, наскільки корисними були поради та допомога батьків або друзів, знайомих щодо планів на наступний рік. 36,8 % вважають поради та допомогу дуже корисними, 31,6% – доволі корисними, 5,3% – не дуже корисними, 26,3% не запитували або не отримували порад та допомоги від батьків, друзів чи знайомих.

52,6% респондентів спілкувались з випускниками БДПУ, щоб скоригувати свої плани на наступний рік, 47,4% зазначили, що вони не спілкувались з випускниками БДПУ.

Для 31,6% респондентів поради та допомога випускників БДПУ, коли вони будували плани на наступний рік були дуже корисними, 42,1% вважають поради доволі корисними, 26,3% зазначили, що дані поради були не дуже корисними.

На запитання «Скільки викладачів знають вас так добре, щоб надати рекомендацію щодо вашої кваліфікації для прийняття на роботу або вступу до аспірантури?» респонденти відповіли наступним чином: 26,3 % зазначили, що 5 викладачів або більше готові надати рекомендацію, 5,3% зазначили 4-х викладачів, 26,3% – 3 викладачів, 21,1% зазначили 2 викладача, 15,8% – 1 викладача та 5,3% зазначили, що не знають жодного викладача, який знає їх так добре, щоб надати рекомендацію щодо вашої кваліфікації для прийняття на роботу або вступу до аспірантури.

89,5% респондентів зазначили, що планують після закінчення навчання підтримувати зв'язки з факультетом філології та соціальних комунікацій БДПУ, 10,5% відповіли, що не планують підтримувати зв'язки з факультетом філології та соціальних комунікацій БДПУ.

Далі студентам було запропоновано відповісти на запитання «Щодо планів на наступний рік, наскільки ви впевнені у своїй здатності ефективно планувати власну кар'єру?». Відповіді розподілилися наступним чином: 57,9% дуже впевнені, 36,8% загалом впевнені, 5,3% дещо впевнені.

Щодо відповіді на запитання «Наскільки ваш досвід навчання в БДПУ сприяв оволодінню знаннями, уміннями та розвитку особистості в таких сферах?», респонденти зазначили наступне:

- писати чітко та ясно: «дуже» - 55 %, «достатньо» - 35 %, «трішки» - 5 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5 %;

- добре спілкуватися усно: «дуже» - 45 %, «достатньо» - 55%;

- критично мислити: «дуже» - 63,1 %, «достатньо» - 36,9 %;

- лідерські здібності: «дуже» - 42,1 %, «достатньо» - 47,3 %, «трішки» - 10,6 %;

- розуміння та використання кількісних доказів та методів: «дуже» - 60 %, «достатньо» - 30 %, «трішки» - 10 %;

- читання та говоріння іноземною мовою: «дуже» - 35 %, «достатньо» - 60 %, «трішки» - 5 %;

- критичне сприйняття мистецтва, музики, літератури, театру: «дуже» - 55 %, «достатньо» - 35 %, «трішки» - 5 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5 %;

- розуміння суті наукових експериментів та процесів: «дуже» - 55 %, «достатньо» - 35 %, «трішки» - 5 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5 %;

- продукування оригінальних ідей та рішень: «дуже» - 47,3%, «достатньо» - 36,8 %, «трішки» - 10,5 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5,2 %;

- розгляд актуальних проблем сучасності в історичній, філософській, культурній перспективі: «дуже» - 36,8 %, «достатньо» - 47,3 %, «трішки» - 15,9 %;

- знання та навички, що по'язані з кар'єрою: «дуже» - 42,1 %, «достатньо» - 47,3 %, «трішки» - 5,3 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5,3 %;

- глибоке знання певної галузі або дисципліни: «дуже» - 55%, «достатньо» - 35 %, «трішки» - 5 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5 %;

- бути ефективним членом команди: «дуже» - 42,1 %, «достатньо» - 36,8 %, «трішки» - 15,7 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5,4 %;

- проведення наукових досліджень: «дуже» - 36,8 %, «достатньо» - 42,1 %, «трішки» - 15,7 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5,4 %;

- формування та розвиток особистих цінностей та етичних міркувань: 36,8 %, «достатньо» - 42,1 %, «трішки» - 15,7 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» - 5,4 %;

- можливість взаємодіяти та ефективно вчитися у тих, чие походження, особистість або точка зору відрізняється від вашої: «дуже» - 26,3 %, «достатньо» - 57,9 %, «трішки» - 15,8 %;

- відповідальне ставлення до навколишнього середовища, усвідомлення екологічних питань: «дуже» – 42,1 %, «достатньо» – 47,3 %, «трішки» – 5,3 %, «дуже мало або взагалі не сприяв» – 5,3 %;

Щодо довгострокових планів, 21,1% планують в майбутньому вступити до магістратури за спеціальністю середня освіта (англійська мова і література), 21,1% планують обрати інший ступінь магістра, 57,9% не впевнені, що будуть вступати до магістратури, аспірантури або продовжити професійне навчання.

На запитання «Яку загальну суму Ви заплатили за весь період навчання в університеті?», відповіді розподілилися наступним чином: 36,3% зазначили, що витратили більше, чим 0 гривень (не могли порахувати), 26,3% витратили 0 гривень, 15,8% – 10-20 грн, 5,3% – 20-40 грн, 5,3% – 40-60 грн, 10,5% – 80-100 грн.

42,1% респондентів зазначили, що їх батьки або сім'я допомагали їм сплатити за навчання в університеті, 47,4% % відповіли на це запитання негативно, 10,5% обрали відповідь «інше».

Щодо запитання, як вплинула на фінансове становище вашої сім'ї оплата освітніх послуг (оплата за навчання, проживання, харчування, навчальні матеріали) у БДПУ, респонденти відповіли наступне: 42,1% зазначили, що оплата освітніх послуг не вплинула або незначно вплинула на фінансове становище їх сім'ї, 36,8% зазначило, що помірно вплинула, 15,8% відповіли, що сім'я не сплачувала за освітні послуги, 5,3% зазначили, що оплата освітніх послуг значно вплинула на фінансове становище їх сім'ї.

На запитання «Ви погоджуєтесь або не погоджуєтесь із таким твердженням? Коли я закінчу навчання, я буду серйозно обтяжений виплатами по кредитах.» 57,9% відповіли, що незгодні, 36,8% – категорично незгодні, 5,3% абсолютно згодні.

26,3% респондентів працювали на 4 курсі або пізніше, щоб сплатити за навчання упродовж принаймні одного семестру, 15,8% працювали на 3 курсі, 5,3% – на 2 курсі, 15,8% – на 1 курсі. 36,8% позначило «Не працював за заробітну плату».

Щодо запитання упродовж яких студентських років респонденти жили в гуртожитку (хоча б один семестр), 73,7% студентів зазначили, що вони не жили в гуртожитку, 15,8% проживали в гуртожитку на 1 курсі, 5,3% – на 2 курсі, 5,3% – на 4 курсі.

За період свого навчання в БДПУ 31,6% респондентів отримали середній бал 90-100 відмінно/зараховано/А, 42,1% отримали середній бал 78-89 добре/зараховано/В, 26,6% отримали середній бал 65-77 добре/зараховано/С.

Відповідь респондентів на запитання «Наскільки корисними для вас упродовж поточного академічного року були такі бібліотечні ресурси?» розділилася наступним чином:

- бібліотечні зали: «дуже корисними» – 45 %, «досить корисними» – 30 %, «некорисними» - 15 %, «не використовував» - 10 %;

- допомога працівників бібліотеки: «дуже корисними» – 36,8 %, «досить корисними» – 36,8 %, «некорисними» -15,7 %, «не використовував» - 10,7 %;

- заняття, які проводяться працівниками бібліотеки про те, як знайти

інформацію для своїх курсових робіт або дослідницьких проектів: «дуже корисними» – 36,8 %, «досить корисними» – 36,8 %, «некорисними» -15,7 %, «не використовував» - 10,7 %;

- статті, книги, дані та інші он-лайн або друковані колекції: «дуже корисними» – 42,1 %, «досить корисними» – 31,5 %, «некорисними» -15,7 %, «не використовував» - 10,7 %;

Щодо відповіді на запитання «Наскільки Ви погоджуєтесь або не погоджуєтесь із зазначеними нижче твердженнями?», респонденти зазначили наступне:

- БДПУ демонструє тверду прихильність до різноманітності: «абсолютно згоден» - 73,6 %, «згоден» - 21 %, «незгоден» - 5,4 %;

- я відчуваю себе приналежним до спільноти БДПУ: «абсолютно згоден» - 57,8 %, «згоден» - 31,5 %, «незгоден» - 5,2 %, «категорично незгоден» - 5,2 %;

- здобувачі вищої освіти БДПУ поважають один одного, коли обговорюють суперечливі питання чи перспективи: «абсолютно згоден» - 73,6 %, «згоден» - 26,4 %.

На запитання про те, хто або що зіграло вирішальну роль в тому, що Ви відчуваєте себе приналежним до спільноти БДПУ, респонденти віддали перевагу наступним групам:

- «Ваша спеціальність» -78,9 %;

- «Волонтерська або громадська організація» - 15,8%

- «Науковий гурток, академічний клуб, товариство або професійна асоціація» - 10,5 %;

- «Інший клуб або організація, що базуються в університетському містечку» - 5,3 %.

В останньому запитанні респондентам було запропоновано використовувати вільне поле для запису, щоб детальніше розглянути будь-яке питання анкетування та прокоментувати будь-який інший аспект незазначений вище в анкетуванні. Респонденти зазначили наступне:

- дуже задоволена(ий) навчанням у БДПУ

- розглянути можливість навчити майбутніх учителів писати грантові заявки.

- написання робіт МАН вимагає наявності у дитини та керівника багатьох навичок: критичне та креативне мислення, здатність шукати та аналізувати матеріали джерел, тощо. Робота має ґрунтуватись на певних наукових та експериментальних базах, містити дані особисто проведених дослідів, спостережень чи пошукової роботи; результати їх обробки, аналізу та узагальнення; посилання на відповідні наукові джерела; відображати власну позицію дослідника. У роботі мають бути чітко визначені: мета, об'єкт і предмет дослідження, завдання, методика дослідження, відмінність та перевага запропонованих підходів і результатів. Зміст і результати досліджень викладаються стисло, логічно, грамотно та аргументовано, без загальних слів, міркувань, бездоказових тверджень, тавтології. Назва роботи має бути стислою та відповідати суті наукової проблеми (завдання), що вирішується. До розгляду не приймаються: роботи, тема та зміст яких не відповідають профілю наукової

секції; роботи, що були представлені в попередні роки та не мають суттєвого доопрацювання; роботи, які є плагіатом; роботи без самостійного дослідження, опрацювання джерел і власних висновків з обраної тематики; роботи без тез, відредагованих та оформлених відповідно до цих вимог. Автори таких робіт після заочного оцінювання науково-дослідницьких робіт отримують відповідну рецензію та до подальшої участі в Конкурсі не допускаються.